

†HELLIG KORS KAPEL PÅ HEDEN

Kapellet er kun omtalt en enkelt gang i dronning Christines hofholdningsregnskaber i forbindelse med en offergave hertil 1506 på festdagen for korsets fund (3. maj).¹ Tidspunktet for kapellets stiftelse og senere nedlæggelse er uvis.² Bemærkelsesværdigt nok er kapellet ikke angivet på Brauns og Hogenbergs Odenseprospekt fra 1593. Den nøjagtige placering på Heden, byens marker vest og sydvest for den egentlige bykerne, er ligeledes ukendt. Kapellet kan i lighed med andre Hellig Kors kapeller have været placeret ved en af udfaldsvejene, i givet fald vejen mod Assens, Fåborg og Dalum.³ Kapellet kan måske have haft en tilknytning til byens Helligkorsgilde, præstekalentet ved domkirken, svarende til †Hellig Kors kapel i Ribe, der havde forbindelse med et broderskab (»laudabilis confraternitas«), antagelig denne bys Helligkorsgilde (*DK Ribe* 851).⁴

NOTER

¹ *Dronning Christine* 233. Christensen, *Middelalderbyen* 112-13 omtaler fejlagtigt kapellet som »Helligånds-kapellet på Heden«. En mulig identifikation med S. Gertruds kapel som anført her s. 113, kan ikke dokumenteres.

² I Danmark synes kun få Hellig Kors kapeller kendt, jfr. †Hellig Kors kapellerne i Helsingør (*DK Frborg* 514), Kalundborg (*DK Holbæk* 3343) og Ribe (*DK Ribe* 851f.). Endvidere i Middelfart, jfr. *Dronning Christine* 70 (nævnt 1504) og i Ålborg, jfr. *Ålborgs Historie* 1, udg. Erik Johansen, Bodil Møller Knudsen og Jan Kock, Ålborg 1992, 252, 301.

³ Jfr. *DK Ribe* 851f. og *DK Holbæk* 3343. †Hellig Kors kapellet i Helsingør var placeret på sletten uden for byen, jfr. *DK Frborg* 515.

⁴ Odense domkirkes præstekalente var tilknyttet Helligkorsalteret smst. (s. 88).

Redaktion ved Birgitte Bøggild Johannsen, afsluttet juni 2000.

†THE HOLY CROSS CHAPEL ON THE HEATH

ENGLISH SUMMARY

The chapel is only mentioned in 1506 in the accounts of the royal household of Queen Christine in relation to a donation she made on the feast-day to celebrate the finding of the cross (3. May).

The dates respectively of the foundation of the chapel and of its desertion are not known. Nor where the chapel was situated on the heath, Odense's common land west and south west of the town centre.